JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ANTONIO TIZZANO
21 päivänä huhtikuuta 2005 [1]

I Johdanto

1. Cour de cassation (Ranskan kassaatiotuomioistuin) on esittänyt 17.2.2004 tekemällään välipäätöksellä yhteisöjen tuomioistuimelle EY 234 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY (jäljempänä direktiivi 92/100) [2] ja tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27 päivänä syyskuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/83/ETY (jäljempänä direktiivi 93/83) [3] tulkinnasta.

2. Kansallinen tuomioistuin haluaa ennen kaikkea selvittää, minkä jäsenvaltion tehtävänä on säätää esittäville taiteilijoille äänitteen esittämisestä suoritettavasta korvauksesta siinä tapauksessa, että jäsenvaltio lähettää kyseisen äänitteen lähettämiseen käytettävän signaalin satelliittiin, joka ohjaa sen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan maanpäälliseen antenniin, josta signaali lähetetään edelleen ensin mainittuun jäsenvaltioon. Mikäli katsotaan, että useita kansallisia lainsäädäntöjä voidaan soveltaa, se tiedustelee lisäksi, onko yhteisön oikeuden perusteella mahdollista vähentää jäsenvaltiossa maksettavasta korvauksesta toisessa jäsenvaltiossa maksettu korvaus.

II Asiaa koskeva lainsäädäntö

Asiaa koskeva yhteisön lainsäädäntö

3. Direktiivin 92/100 tarkoituksena on yhdenmukaistaa vuokraus- ja lainausoikeuksia tekijänoikeuden ja tiettyjen tekijänoikeuden lähioikeuksien alalla koskevia kansallisen oikeuden säännöksiä siinä määrin kuin yhteismarkkinoiden tarkoituksenmukaisen toiminnan turvaamiseksi on tarpeen.

1 — Alkuperäinen kieli: italia.
2 — EYVL L 346, s. 61.
3 — EYVL L 248, s. 15.

4. Kuten myös kyseisen direktiivin johdanto-osan 20. perustelukappaleesta ilmenee, direktiivissä säädetään ainoastaan yhdenmukaistamisen vähimmäisvaatimuksista, sillä siinä annetaan nimenomaisesti jäsenvaltioille oikeus säätää tekijänoikeuden lähioikeuksien haltijoiden osalta paremmasta suojasta kuin direktiivissä säädetään.

5. Tällaisesta suojasta säädetään erityisesti 8 artiklan 2 kohdassa, jonka sanamuoto on seuraava:

"Jäsenvaltioiden on säädettävä oikeudesta varmistaakseen, että käyttäjä maksaa kohtuullisen kertakorvauksen, jos kaupallisessa tarkoituksessa julkaistua äänitettä tai sen kopiota käytetään vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin tai mihin tahansa välittämiseen yleisölle, ja että tämä korvaus jaetaan asianomaisten esittäjien ja äänitteiden tuottajien kesken. Esittäjien ja äänitteiden tuottajien välisen sopimuksen puuttuessa jäsenvaltiot voivat määrätä ehdot tämän korvauksen jakamiselle näiden kesken."

6. Direktiivillä 93/83 pyritään puolestaan yhteensovittamaan joitakin tekijänoikeuksiin ja lähioikeuksiin liittyviä satelliitti- ja kaapelilähetyksiin sovellettavia oikeussääntöjä, jotta "vältettäisiin useiden kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäinen soveltaminen samaan [satelliitin kautta välitettävään] yleisradiointitapahtumaan" (johdanto-osan 14. perustelukappale).

7. Kyseisessä perustelukappaleessa todetaan, että "ohjelmasignaaleihin sovellettavia tavanomaisia teknisiä menettelyjä ei voida pitää välitysketjun keskeytyksinä", ja direktiivissä määritellään siinä käytetyt käsitteet.

8. Erityisesti on todettava, että 1 artiklan 1 kohdassa määritellään "satelliitilla" tarkoitettavan "satelliittia, joka toimii taajuuskaistoilla, jotka on teleliikennettä koskevan lainsäädännön mukaan varattu signaalien lähetyksille yleisön vastaanotettaviksi tai muulle kuin yleisölle tapahtuvalle yksilölliselle välitykselle. Jälkimmäisessä tapauksessa yksilöllisen vastaanoton on kuitenkin voitava tapahtua ensin mainitun tapauksen olosuhteisiin verrattavissa olosuhteissa".

9. Kyseisen säännöksen 2 kohdassa säädetään lisäksi nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisin osin seuraavaa:

"a) Tässä direktiivissä 'satelliittivälityksellä yleisölle' tarkoitetaan toimintaa, jolla yleisön vastaanotettaviksi tarkoitettuja ohjelmasignaaleja saatetaan yleisradio-

organisaation valvonnassa ja vastuulla satelliittiin johtavaan ja maata kohti palaavaan katkeamattomaan välitysketjuun.

b) Satelliittivälitys yleisölle tapahtuu ainoastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa yleisradio-organisaation valvonnassa ja vastuulla ohjelmasignaalit saatetaan satelliittiin johtavaan ja maata kohti palaavaan katkeamattomaan välitysketjuun."

10. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään esittäjien, äänitteiden tuottajien ja yleisradio-organisaatioiden oikeuksista, että "satelliittivälityksessä yleisölle [niitä] suojataan direktiivin [92/100] 6, 7, 8 ja 10 artiklan säännösten mukaisesti".

Kansallinen lainsäädäntö

11. Ranskan lainsäädännön osalta on riittävää mainita tekijänoikeuslain L. 214-1 §, jossa säädetään, että

"kun äänite julkaistaan kaupallisessa tarkoituksessa, esittävä taiteilija ja tuottaja eivät voi estää:

— —

2. sen yleisradiointia eivätkä tämän yleisradioidun ohjelman lähettämistä samanaikaisesti ja kokonaisuudessaan kaapeleitse.

Tällainen kaupallisessa tarkoituksessa julkaistujen äänitteiden käyttö antaa esittäville taiteilijoille ja tuottajille oikeuden korvaukseen näiden äänitteiden tekopaikasta riippumatta. Korvauksen suorittavat ne, jotka tämän pykälän 1 ja 2 momentissa mainituin edellytyksin käyttävät kaupallisessa tarkoituksessa julkaistuja äänitteitä.

Korvaus vahvistetaan käytöstä saadun tuoton perusteella tai muussa tapauksessa kiinteämääräisenä — — ".[4]

4 — Epävirallinen käännös.

III Tosiseikat ja menettelyn vaiheet

12. Europe 1 communication -niminen yhtiö (jäljempänä Europe 1), jonka oikeusseuraaja on Lagardère Active Broadcast -niminen yhtiö (jäljempänä Lagardère), on Ranskassa sijaitseva yleisradiotoimintaa harjoittava yhtiö. Sen radio-ohjelmat tuotetaan Pariisissa ja lähetetään ensin satelliittiin. Signaali palaa tämän jälkeen Ranskan alueella sijaitseviin antenneihin, jotka lähettävät sen Ranskassa taajuusmoduloituna (FM).

13. Edellä kuvattu lähetysjärjestelmä ei ole ainoa, jota Europe 1 käyttää. Sillä on näet myös lähetin, joka sijaitsee Ranskan rajojen ulkopuolella Felsbergissä, Saarlandissa, ja jota se käytti toimintansa alkuvaiheessa kiertääkseen tuolloin voimassa ollutta Ranskan lainsäädäntöä, jonka mukaan ainoastaan julkisilla yleisradiotoiminnan harjoittajilla oli oikeus sijoittaa edelleenlähetysantenneja Ranskan alueelle.

14. Satelliitti lähettää signaalin myös tähän antenniin, joka palauttaa sen pitkillä aalloilla (LW) Ranskaan Compagnie Européenne de Radiodiffusion et de Télévision Europe 1 -nimiselle yhtiölle (jäljempänä CERT), joka on Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö ja josta Europe 1 omistaa 99,70 prosenttia, Saksassa annetun toimiluvan mukaisesti.

15. Täsmennettäköön tässä yhteydessä, että mikäli satelliittijärjestelmä vahingoittuu, Pariisin studioilta tuleva signaali voi nykyäänkin saavuttaa Saksassa sijaitsevan lähettimen maanpäällisen äänipohjaisen digitaalipiirin välityksellä, mikä oli tavanomainen lähetysmenetelmä ennen satelliittijärjestelmään siirtymistä.

16. Täsmennän lisäksi, että vaikka Felsbergissä sijaitsevan antennin välittämät ohjelmat on tarkoitettu yksinomaan ranskankieliselle yleisölle, ne voidaan vastaanottaa myös Saksan raja-alueilla.

17. Europe 1 maksoi Ranskassa Société pour la perception de la rémunération équitable -nimiselle yhtiölle (jäljempänä SPRE) esittäville taiteilijoille ja ohjelmissaan käytettyjen äänitteiden tuottajille suoritettavan korvauksen. CERT maksoi puolestaan Saksassa samojen äänitteiden yleisradioimisesta kiinteämääräisen vuosikorvauksen SPRE:tä vastaavalle saksalaiselle Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten -nimiselle yhtiölle (jäljempänä GVL).

18. Jotta olisi vältetty se, että samojen äänitteiden käyttämisestä maksettaisiin päällekkäinen korvaus, Europe 1:n ja SPRE:n välisessä sopimuksessa, joka uudistettiin 31.12.1993 saakka voimassa olevaksi, annet-

tiin ensin mainitulle oikeus vähentää jälkimmäiselle suoritettavasta korvauksesta CERT:n GVL:lle maksamat summat.

19. Vaikka tällainen vähentäminen ei 1.1.1994 lähtien ollut sopimuksen perusteella mahdollista, Europe 1 toimi edelleen samalla tavoin.

20. Koska SPRE katsoi, että vähennys ei ollut perusteltavissa, se saattoi asian Pariisin Tribunal de grande instancen käsiteltäväksi, ja tämä ratkaisi asian sen hyväksi.

21. Tämän vuoksi CERT purki sopimuksen, jonka mukaan sen oli suoritettava korvaus GVL:lle, joka pani tämän vuoksi vireille oikeuskäsittelyn Saksassa. Sen jälkeen kun asia oli ensimmäisen oikeusasteen tuomiolla ratkaistu GVL:n hyväksi ja Saarländisches Oberlandesgerichtin (Saarlandin muutoksenhakutuomioistuin) tuomiolla CERT:n hyväksi, kysymys saatettiin Bundesgerichtshofin (Saksan kassaatiotuomioistuin) tutkittavaksi.

22. Kyseinen tuomioistuin, joka katsoi, että kyseisiin lähetyksiin pitäisi soveltaa Saksan lainsäädäntöä, koska lähetys tapahtui Saksassa sijaitsevista lähettimistä, ja että GVL:lle suoritettavaa korvausta pitäisi kuitenkin alentaa siten, että Ranskassa suoritettu korvaus otettaisiin huomioon, totesi esittämättä ennakkoratkaisukysymyksiä yhteisöjen tuomioistuimelle tässä asiassa, että direktiivi 93/83 ei ollut sovellettavissa, ja kumosi toisessa oikeusasteessa annetun tuomion ja palautti asian muutoksenhakutuomioistuimeen. Tämä on lykännyt asian käsittelyä ja odottaa yhteisöjen tuomioistuimen nyt käsiteltävässä asiassa antamaa tuomiota.

23. Tällä välin oikeudenkäyntimenettely oli Europe 1:n oikeusseuraajan eli Lagardèren aloitteesta edennyt Ranskassa aluksi siten, että ensimmäisessä oikeusasteessa SPRE:n hyväksi annetusta tuomiosta oli valitettu Cour d'appel de Parisiin ja tämän jälkeen valituksen tultua hylätyksi asiassa oli valitettu vielä Cour de cassationiin. Cour de cassation on epätietoinen tiettyjen yhteisön oikeussääntöjen tulkinnasta, joten se on lykännyt asian käsittelyä ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko silloin kun yleisradiotoimintaa harjoittava, ohjelmaa jäsenvaltion alueelta lähettävä yhtiö käyttää lähiseudulla, mutta toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaa lähetintä, jonka käyttöoikeus on tämän yhtiön enemmistöomistuksessa olevalla tytäryhtiöllä, laajentaakseen ohjelmiensa kuuluvuutta osalle kansallista kuulijakuntaansa, sovellettava tämän viimeksi mainitun jäsenvaltion lakia 19.11.1992 annetun direktiivin 92/100/ETY 8 artiklan 2 kohdassa ja 27.9.1993 annetun direktiivin 93/83/ETY 4 artiklassa säädettyyn kohtuulliseen kertakorvaukseen, joka on suoritettava kaupallisessa tarkoituksessa julkaistuista äänitteistä, joita on esitetty jälleenlähetetyissä ohjelmissa?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko alkuperäisen lähetyksen lähettäneellä yhtiöllä oikeus vähentää tytäryhtiönsä maksamat summat korvauksesta, jota siltä vaaditaan kaikista valtion alueella havaituista lähetyksistä?"

24. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeudenkäynnissä esittivät huomautuksiaan Lagardère ja CERT, SPRE, GVL, Ranskan ja Saksan hallitukset sekä komissio.

25. Samat osapuolet osallistuivat 2.3.2005 pidettyyn istuntoon.

IV Arviointi

Ensimmäinen kysymys

26. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensimmäisessä kysymyksessään, merkitseekö se, että osa yleisöstä vastaanottaa jossain jäsenvaltiossa tehdyt radio-ohjelmat signaalilla, joka on ensin lähetetty satelliittiin ja sen jälkeen toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan maanpäälliseen antenniin, joka lähettää kyseiset ohjelmat ensin mainittuun maahan, sitä, että jälkimmäisen jäsenvaltion lainsäädännössä on säädettävä sieltä edelleen lähetettyjen ohjelmien osalta esittäville taiteilijoille ja käytettyjen äänitteiden tuottajille suoritettavista korvauksista.

27. Kuten komissio ja GVL korostavat, tähän kysymykseen annettava vastaus riippuu siitä, miten kyseistä lähetystä luonnehditaan. Mikäli sitä näet pidettäisiin direktiivissä 93/83 tarkoitettuna "satelliittivälityksenä yleisölle", esittäville taiteilijoille ja käytettävien äänitteiden tuottajille suoritettavista korvauksista pitäisi kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla säätää yksinomaan sen maan laissa, josta signaali lähetetään, eli tässä tapauksessa Ranskan laissa. Muussa tapauksessa oltaisiin varmasti direktiivin 93/83 soveltamisalan ulkopuolella, minkä vuoksi ei olisi mahdotonta, että Saksan lakia sovellettaisiin Felsbergin lähettimistä lähetettyjen äänitteiden käytöstä suoritettaviin korvauksiin.

28. Kun asiaa tutkitaan tarkemmin, se, että direktiivi ei ole sovellettavissa tähän tapaukseen, voisi kuitenkin johtua myös ratkaisusta, joka annetaan toiseen liitännäiseen ja tietyssä mielessä edellä mainittua kysymystä edeltävään kysymykseen, josta osapuolet ovat keskustelleet oikeudenkäynnin aikana. Koska direktiivi ei koske kaikentyyppisiä satelliitteja vaan ainoastaan tietyt edellytykset täyttäviä

satelliitteja, voidaan näet kysyä, onko nyt käsiteltävän asian kohteena oleva satelliitti tosiaankin tutkittavassa direktiivissä tarkoitettu "satelliitti". Varsinkaan silloin, mikäli näin ei ole, direktiivi ei olisi sovellettavissa tähän tapaukseen.

29. Näin ollen muistutan tässä yhteydessä siitä, että direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan "satelliitteja" ovat ainoastaan ne, jotka toimivat "taajuuskaistoilla, jotka on teleliikennettä koskevan lainsäädännön mukaan varattu" i) "signaalien lähetyksille yleisön vastaanotettaviksi" tai ii) "muulle kuin yleisölle tapahtuvalle yksilölliselle välitykselle. Jälkimmäisessä tapauksessa yksilöllisen vastaanoton on kuitenkin voitava tapahtua ensin mainitun tapauksen olosuhteisiin verrattavissa olosuhteissa".

30. Yhteisöjen tuomioistuimen erikseen esittämään kysymykseen annetuista vastauksista ilmenee tässä tapauksessa, että yleisö ei voi vastaanottaa suoraan signaalia, joka lähetetään satelliitista Felsbergissä sijaitsevaan antenniin. On siis selvää, että direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa ensimmäisenä mainittu tilanne ei toteudu.

31. Jälkimmäisen tilanteen toteutumisen varmistaminen on vaikeampaa erityisesti sen vuoksi, että ei ole selvää, mitä pitäisi ymmärtää tarkoitettavan ilmaisulla "verrattavissa olosuhteissa". Ei näet ole epäilystäkään siitä, että tämä ilmaisu merkitsee sitä, että yleisö on saavutettava satelliitilta tulevilla ohjelmilla; osapuolet esittävät kuitenkin tämän edellytyksen konkreettisesta täyttymisestä täysin päinvastaisia päätelmiä.

32. Ranskan hallitus, Lagardère ja SPRE näet katsovat, että tämä edellytys täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa, koska yleisö kykenee joka tapauksessa vastaanottamaan ohjelmat sen ansiosta, että satelliitin lähettämä signaali lähetetään edelleen maata pitkin. Saksan hallitus ja GVL ovat esittäneet päinvastaisen näkemyksen, sillä niiden mukaan olosuhteet eivät ole "verrattavissa", koska yleisö kykenee vastaanottamaan ohjelmat ainoastaan muun kuin satelliitista tulevan signaalin välityksellä; direktiiviä ei siten niiden mielestä voida soveltaa. Myös komissio on olennaisilta osin yhtynyt istunnossa tähän näkemykseen, vaikka se ei ole ottanut tähän kirjallisesti kantaa.

33. Kun tässä tapauksessa tarkastellaan sitä, onko kyseessä direktiivissä tarkoitettu "satelliitti", on siis keskityttävä seurauksiin, jotka aiheutuvat siitä, että yleisö kykenee vastaanottamaan satelliitista tulevan signaalin ainoastaan, jos se lähetetään edelleen hertsiaalloilla.

34. Tähän kysymykseen annettava ratkaisu on merkitsevä myös sen vuoksi, että voitaisiin hälventää edellä (27 kohta) esitetty

epävarmuus, joka koskee nyt käsiteltävän asian kohteena olevan lähettämisen luonnehtimista ilmaisulla "satelliittivälitys yleisölle".

35. Direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellään näet tällaisella "välityksellä" tarkoitettavan "toimintaa, jolla yleisön vastaanotettaviksi tarkoitettuja ohjelmasignaaleja saatetaan yleisradio-organisaation valvonnassa ja vastuulla satelliittiin johtavaan ja maata kohti palaavaan *katkeamattomaan välitysketjuun*". [5] Tähän on direktiivin johdanto-osan 14. perustelukappaleessa lisätty täydennys, jonka mukaan *tavanomaisia teknisiä menettelyjä* ei voida pitää välitysketjun keskeytyksinä.

36. Tarkastellaanpa nyt käsiteltävää asiaa kummalta kannalta hyvänsä, sen ydin pysyy olennaisilta osin samana. Joka tapauksessa on näet ratkaistava, onko tässä tapauksessa merkitystä sillä, että yleisö kykenee vastaanottamaan satelliitista tulevan signaalin ainoastaan sillä edellytyksellä, että se lähetetään edelleen hertsiaalloilla, ja mikä merkitys sillä on.

37. Jotta tähän kysymykseen kyettäisiin vastaamaan, on seuraavaksi tutkittava sen molemmat osatekijät eli selvitettävä, voidaanko tässä tapauksessa puhua lähetyksestä, i) joka tapahtuu niihin olosuhteisiin "verrattavissa olosuhteissa", joissa satelliitti lähettää signaaleja, jotka yleisö kykenee vastaanottamaan, ja ii) joka merkitsee "satelliittivälitystä yleisölle", koska siihen liittyy "katkeamaton välitysketju".

38. i) Ensimmäisen osatekijän osalta on aluksi huomautettava, että kuten direktiivin 93/83 johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, direktiivissä otetaan huomioon kaksi erilaista satelliittityyppiä: yleisradiosatelliitti ja välityssatelliitti. Direktiivissä todetaan ensin, että vaikka "yksilöllinen vastaanottaminen on nykyisin mahdollista ja kohtuuhintaista molemman tyyppisillä satelliiteilla", jäsenvaltioissa "tekijänoikeudellisessa kohtelussa erotetaan" toisistaan välittäminen yleisölle näitä eri satelliitteja käyttäen, [6] minkä jälkeen siinä ilmaistaan halu antaa yhteiset säännöt, joita sovelletaan riippumatta siitä, kumman tyyppistä satelliittia käytetään. [7]

39. Edellä 29 kohdassa esitettyjä kahta tilannetta on mielestäni tulkittava nimenomaan tämän toteamuksen valossa. Aikaisemmin näet ainoastaan suoraan lähettävillä yleisradiosatelliiteilla välitettiin signaaleja, joita yleisö kykeni ottamaan vastaan käyttämällä nimenomaan tähän tarkoitukseen suunniteltuja taajuuskaistoja. Välityssatelliitit sitä vas-

5 — Kursivointi tässä.

6 — Johdanto-osan kuudes perustelukappale.

7 — Johdanto-osan 13. perustelukappale.

toin käyttivät (ja edelleen käyttävät) kaistoja, joita ei ole tarkoitettu vastaanottamiseen yleisön taholta. Tekniikan kehityksen ansiosta on kuitenkin sittemmin tullut mahdolliseksi lähettää myös viimeksi mainituilla kaistoilla voimakkaampia signaaleja kuin aiemmin, joten myös muuhun kuin ammattikäyttöön tarkoitetuilla kohtuuhintaisilla paraboliantenneilla kyetään vastaanottamaan satelliittien tällä tavoin lähettämiä ohjelmia. Tästä seuraa, että vaikka käytettyjä kaistoja ei ole tarkoitettu yleisölle suunnattuun välittämiseen, yleisö kykenee kuitenkin vastaanottamaan ohjelmia suoraan satelliitista.

40. Mielestäni nämä ja ainoastaan nämä ovat nimenomaan direktiivin 1 artiklan 1 kohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettuja "verrattavia olosuhteita". Nyt käsiteltävässä asiassa satelliitti ei sitä vastoin välitä ohjelmaa sellaisissa olosuhteissa, että sen lähettämä signaali voitaisiin vastaanottaa yksilöllisesti käytettävistä kaistoista riippumatta; päinvastoin, jotta signaali kykenisi tavoittamaan yleisön, lähettäminen edelleen hertsiaalloilla on joka tapauksessa tarpeen.

41. On siis katsottava Saksan hallituksen, komission ja GVL:n tavoin, että tässä tapauksessa olosuhteet eivät ole "verrattavissa" ja että siten ei voida myöskään puhua direktiivissä tarkoitetusta "satelliitista".

42. ii) Vastaavasti katson jälkimmäisen tilanteen osalta Saksan hallituksen, komission ja GVL:n tavoin, että tässä tapauksessa ei ole myöskään kyseessä "satelliittivälitys yleisölle", koska välitysketju ei ole katkeamaton, kuten direktiivissä edellytetään.

43. Edellä kuvatussa tilanteessa yleisö ei näet vastaanota signaalia suoraan satelliitilta siihen tarkoitetun paraboliantennin välityksellä; se vastaanottaa sen sitä vastoin tavallisella antennilla, sellaisena kuin Ranskassa ja Saksassa sijaitsevat antennit ovat sen muuntaneet ja lähettäneet edelleen FM- ja LW-taajuuksilla.

44. Kuten GVL lisäksi istunnossa korosti, satelliitin tehtävänä on tässä tapauksessa ainoastaan se, että se korvaa aikaisemmin käytössä olleen äänipohjaisen maanpäällisen digitaalipiirin, joka välitti signaalin Pariisin studioilta Felsbergin antenniin siitä lähtien, kun Europe 1 aloitti toimintansa, ja jota edelleenkin käytetään silloin, kun satelliitti ei toimi (ks. edellä 13–15 kohta). Uudistus, joka tehtiin siirtymällä satelliittijärjestelmään, vaikuttaa siten yksinomaan siihen, miten signaali välitetään antenniin, mutta ei merkitse mitään muutosta sen yleisön kannalta, joka vastaanottaa Felsbergistä tulevan signaalin.

Koska siellä sijaitseva antenni näet edelleen välittää signaalin pitkillä aalloilla — kuten jo aikaisemmin, kun signaali tuli sinne kaapeleitse eikä satelliitin välityksellä — kuuntelijoiden ei ole tarvinnut muuttaa millään tavoin laitteita, joita he ovat aina käyttäneet vastaanottaessaan Europe 1:n ohjelmia.

45. Direktiivillä 93/83 otettiin käyttöön erityinen sääntely, joka koskee "satelliittivälitystä yleisölle", nimenomaan sitä varten, että otettaisiin huomioon sen johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenevällä tavalla se, että "[satelliittisignaalin] yksilöllinen vastaanottaminen on *nykyisin* mahdollista ja kohtuuhintaista". [8] Päättelen tästä GVL:n tavoin, että tämän tyyppistä välittämistä varten annetut säännöt koskevat uusia tapoja, joilla yleisö vastaanottaa signaalin ja jotka tekniikan kehitys on tehnyt käytännössä mahdollisiksi, eivätkä tapoja, jotka ovat olleet käytettävissä jo pitkään, kuten hertsiaallot.

46. Ei vaikuta myöskään siltä, että voitaisiin kiertää este, joka johtuu välitysketjun katkeamisesta, mikä puoltaa sitä, että käsitettä "tavanomaiset tekniset menettelyt" on tutkittava laajasti, kuten Ranskan hallitus, Lagardère ja SPRE esittävät.

47. Erityisesti Ranskan hallitus on väittänyt istunnossa, että se, että signaali lähetetään edelleen hertsiaalloilla, ei sulje pois mahdollisuutta puhua tässä yhteydessä "katkeamattomasta välitysketjusta"; tämä johtuu siitä, että direktiivin soveltamisalaan on sisällytetty myös satelliitit, jotka eivät välitä signaaleja suoraan yleisön vastaanotettaviksi. Ranskan hallituksen mukaan sillä, että katsottaisiin, että se, että satelliitin ja yleisön väliin tulee maanpäällinen vaihe, ei ole "tavanomainen tekninen menettely", eikä sen siten katsottaisi tässä tapauksessa kuuluvan käsitteen "satelliittivälitys yleisölle" soveltamisalaan, vietäisiin sisältö direktiivin 93/83 1 artiklan 1 kohdan siltä osalta, jossa luokitellaan satelliiteiksi myös ne, jotka eivät tosin käytä yleisölle välittämiseen varattuja kaistoja mutta kuljettavat signaaleja, joiden yksilöllinen vastaanottaminen tapahtuu niihin tilanteisiin "verrattavissa olosuhteissa", joissa käytetään edellä mainittuja kaistoja.

48. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tällainen vastaväite merkitsee loppujen lopuksi sitä, että toisessa kohdassa ("katkeamattoman välitysketjun" käsite) hyväksyttäisiin se, mikä on toisessa kohdassa ("verrattavien olosuhteiden" käsite) hylätty. Joka tapauksessa tähän on vastattava, että mikäli hyväksytään, kuten minusta oikealta vaikuttaa ja kuten komissiokin näyttää ehdottavan, käsitteen "tavanomaiset tekniset menettelyt" kattavan ainoastaan ne signaalin tekniset mukautukset, joilla ei muuteta sitä, että lähetys on luonteeltaan satelliittivälitystä, [9] direktiivin

8 — Kursivointi tässä.

9 — Tilanne on tällainen esimerkiksi menetelmässä, joka mahdollistaa signaalin lähettämisen studioilta satelliittiin (kuten kaapelin käyttäminen studioilta satelliittilähetysasemalle saakka) ja sen, että yleisö vastaanottaa sen, kun se palaa maahan (kuten yhdistäminen paraboliantenniin ja talon kaapelointi).

sisältöä ei sillä millään tavoin viedä. Vaikuttaa päinvastoin siltä, että sillä tavoin käsitettä "satelliitti" ja "satelliittivälitys yleisölle" tulkittaisiin yhdenmukaisemmin.

49. Kuten olen näet edellä korostanut, se, että kuuntelijoiden on mahdotonta vastaanottaa satelliittisignaali suoraan, merkitsee sitä, että ei voida sanoa, että signaalin yksilöllinen vastaanottaminen tapahtuisi siihen tilanteeseen "verrattavissa olosuhteissa", jossa yleisö vastaanottaa signaalin suoraan, mikä merkitsee sitä, että ei voida puhua direktiivissä tarkoitetusta "satelliitista" (ks. edellä 39–41 kohta).

50. Vastaavasti välttämätöntä siirtämistä hertsiaalloille, joka satelliittisignaalille on tehtävä, ennen kuin yleisö voi vastaanottaa sen, ei voida pitää "tavanomaisena teknisenä menettelynä", mistä seuraa, että tässä tapauksessa ei ole kyseessä "katkeamaton välitysketju" eikä siten myöskään satelliittivälitys yleisölle.

51. Vaikuttaa siis siltä, että edellä esitetystä voidaan päätellä, että nyt käsiteltävän kaltainen välitys ei kuulu direktiivissä 93/83 tarkoitetun käsitteen "satelliittivälitys yleisölle" soveltamisalaan.

52. Kuten olen useaan kertaan todennut, ainoastaan tämän tyyppisen välityksen yhteydessä direktiivin mukaan sääntely, jota sovelletaan esittäville taiteilijoille ja käytettävien äänitteiden tuottajille suoritettaviin korvauksiin, on yksinomaan sen valtion laki, josta signaali lähetetään. Tästä seuraa, että tätä sääntöä ei voida soveltaa tässä tapauksessa.

53. Lisättäköön lopuksi, että tätä päätelmää tukee mielestäni myös direktiivin 93/83 systemaattinen tulkinta.

54. Direktiivin siinä osassa, joka koskee toisista jäsenvaltioista peräisin olevien ja alun perin satelliitin välityksellä välitettyjen ohjelmien lähettämistä edelleen kaapeleitse, ei näet missään tapauksessa säädetä siitä, että yksinomaan signaalin alkuperämaan lakia pitäisi soveltaa, mikä pätee sitä vastoin "satelliittivälitykseen yleisölle". Direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetään päinvastoin, että jäsenvaltiot, joissa tällainen jälleenlähettäminen tapahtuu, huolehtivat siitä, että "voimassa olevat tekijänoikeudet ja lähioikeudet" otetaan huomioon, jolloin ne tietenkin soveltavat alaa koskevaa omaa lainsäädäntöään eivätkä signaalin ensimmäisen (satelliitin välityksellä tapahtuvan) välityksen alkuperämaan lainsäädäntöä.

55. Kuten komissio huomauttaa, mikäli sääntö, jonka mukaan sovelletaan ainoastaan sen valtion lakia, josta satelliittisignaali on peräisin, ei päde silloin, kun yleisö vastaan-

ottaa ohjelman kaapeleitse edelleen lähetettynä, ei ole mitään syytä katsoa, että tämä ratkaisu ei pätisi myös silloin, kun edelleenlähettäminen ei tapahdu kaapeleitse vaan hertsiaalloilla, kuten tässä tapauksessa.

56. Edellä esitetyn perusteella ehdotan siis, että Cour de cassationin ensimmäiseen kysymykseen vastattaisiin siten, että tapauksissa, joissa osa yleisöstä vastaanottaa jossakin jäsenvaltiossa tehtyjä radio-ohjelmia sellaisen signaalin välityksellä, joka on lähetetty ensin satelliittiin ja sitten satelliitista toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan maanpäälliseen lähettimeen, joka puolestaan välittää kyseiset ohjelmat pitkillä aalloilla ensin mainittuun valtioon, kyseessä ei ole direktiivissä 93/38 tarkoitettu "satelliittivälitys yleisölle", joten yhteisön oikeus ei ole esteenä sille, että äänitteistä, jotka lähetetään jäsenvaltiosta, jossa maanpäällinen lähetin sijaitsee, esittäville taiteilijoille ja käytettyjen äänitteiden tuottajille suoritettava direktiivissä 92/100 säädetty kohtuullinen kertakorvaus määritetään tämän jäsenvaltion lain perusteella.

Toinen kysymys

57. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, kansallinen tuomioistuin esittää toisen kysymyksen. Se tiedustelee erityisesti, voiko yhtiö, joka lähettää alkuperäisen signaalin jostain jäsenvaltiosta, vähentää maksusta, joka siltä peritään kaikista kyseisen valtion alueella tehdyistä lähetyksistä, summat, jotka sen tytäryhtiö on suorittanut jäsenvaltiossa, jossa sijaitsee maanpäällinen lähetin, joka kylläkin välittää signaalin lähinnä ensin mainittuun jäsenvaltioon, mutta tämä signaali kyetään vastaanottamaan myös toisen jäsenvaltion lähettäjävaltion rajan lähellä olevalla reuna-alueella.

58. Saksan hallituksen mielestä ei ole olemassa yhteisön oikeussääntöjä, joiden tulkinta voisi olla avuksi tähän kysymykseen vastattaessa. GVL, jonka mukaan silloin, jos direktiiviä 93/83 ei voida soveltaa tähän tapaukseen, myöskään direktiiviä 92/100 ei voida soveltaa tähän tapaukseen, yhtyy tähän näkemykseen.

59. Ranskan hallitus ja SPRE sitä vastoin katsovat, että tähän kysymykseen ei tarvitse vastata, koska ensimmäiseen on vastattu siten, että Saksassa ei voida vaatia mitään maksua. SPRE huomauttaa kuitenkin toissijaisesti, että direktiiveistä 93/83 ja 92/100 ei voi johtaa minkäänlaista vähennysmekanismia; joka tapauksessa ja edelleen toissijaisesti se katsoo, että Ranskassa maksetun summan vähentämisen pitäisi olla mahdollista Saksassa.

60. Komissio ja Lagardère katsovat lopuksi, että kaksinkertaisen maksun periminen ei olisi direktiivin 92/100 8 artiklan 2 kohdan mukaista, koska siinä säädetään, että äänitteen käyttäjän on suoritettava esittäville taiteilijoille ja äänitteen tuottajille "kohtuul-

linen kertakorvaus" välittäessään sen millä hyvänsä tavoin yleisölle. Tästä seuraa Lagardèren mukaan, että Saksassa maksetun summan vähentämisen pitäisi olla mahdollista Ranskassa. Komission päätelmä on päinvastainen, sillä sen mielestä se, mitä on maksettu Ranskassa, pitäisi vähentää Saksassa. Komissio katsoo kuitenkin, että tätä ratkaisua pitäisi soveltaa ainoastaan toissijaisesti; sen mielestä tätä alaa koskevan pidemmälle menevän yhdenmukaistamisen puuttuessa yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi näet todeta ainoastaan, että kohtuullisena kertakorvauksena perittävien määrien kokonaissumma ei saa ylittää tasoa, joka mahdollistaa äänitteiden yleisradiolähetykset kohtuullisin ehdoin ja jossa otetaan huomioon todellisen ja potentiaalisen yleisön laajuus, ilman että mentäisiin niin pitkälle että määrättäisiin suoraan vähennysmekanismista.

61. Muistutan omasta puolestani aluksi siitä, että vaikka direktiivillä 92/100 on yhdenmukaistettu joitakin jäsenvaltioiden eri oikeussääntöjä, sillä ei ole muutettu sitä hallitsevaa asemaa, joka alueperiaatteella on tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhteydessä, ja tämä periaate on tunnustettu myös asiaa koskevissa kansainvälisissä oikeussäännöissä. [10]

62. Yhteisön oikeuden perusteella on siten sallittua, että molempien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vaativat oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti korvauksen, joka suoritetaan yleisölle niiden alueelta lähetettävien äänitteiden esittämisestä esittäville taiteilijoille ja tuottajille.

63. Kuten edellä kuitenkin todettiin, direktiivin 8 artiklan 2 kohdassa säädetään, että esittäville taiteilijoille on suoritettava "kohtuullinen kertakorvaus". Tästä voidaan päätellä komission ja Lagardèren tavoin, että kun edellä mainitut kansalliset viranomaiset vaativat kansallisen lainsäädäntönsä nojalla esiintyjille suoritettavan korvauksen maksamista, niiden on otettava huomioon mainitut korvaukselle asetetut vaatimukset.

64. On siis seuraavaksi selvitettävä, voiko näillä edellytyksillä olla merkitystä myös nyt käsiteltävän asian yhteydessä ja mikä merkitys niillä voi olla, jolloin niitä koskevasta tarkastelusta saadaan hyödyllistä tietoa ratkaistaessa nyt käsiteltävän kaltaista asiaa, jossa arvioitavasta korvauksesta päätetään sellaisten äänitteiden osalta, jotka kuuluvat ikään kuin useamman kansallisen viranomaisen toimivaltaan.

65. Vaikuttaa siltä, että 8 artiklan 2 kohdan sanamuodossa arvioidaan korvausta sellaise-

10 — Ks. 9 päivänä syyskuuta 1886 allekirjoitetun kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamista koskevan Bernin yleissopimuksen (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Pariisissa 24 päivänä heinäkuuta 1971 allekirjoitetulla sopimuskirjalla) 11 a artikla, jossa määrätään, että "[yleissopimuksen mukaiset] liittomaat voivat lainsäädännössään määrätä edellä olevassa kappaleessa tarkoitettujen oikeuksien käyttämisen ehdot, mutta näitä ehtoja sovelletaan yksinomaan niissä maissa, jotka ovat ne asettaneet".

naan ja yleisesti eikä yhden ainoan jäsenvaltion osalta. Uskon siis, että kyseisiä vaatimuksia voidaan tutkia myös tässä tapauksessa tarkasteltavan korvauksen arvioimiseksi.

66. Tarkastelen siis seuraavassa sitä tässä mielessä, mutta täsmennän heti, että todellisuudessa keskustelun kohteena on ainoastaan korvauksen "kohtuullisuutta" koskeva vaatimus. Vaikuttaa näet ilmeiseltä, että kertaluonteisuutta koskeva edellytys ei ole sellainen, että sen osalta voitaisiin saada nyt käsiteltävän asian kannalta hyödyllisiä tietoja, koska se merkitsee ainoastaan sitä, että äänitteen käyttäjän suorittamassa korvauksessa on otettava huomioon kaikki asianomaisille eri henkilöille (esittävät taiteilijat ja tuottajat) kuuluvat korvaukset, ilman että tällä kuitenkaan tarkoitettaisiin implisiittisesti sitä, että maksu pitäisi suorittaa vain yhdessä jäsenvaltiossa. Tällainen tulkinta kyseisestä vaatimuksesta on näet ainoa, joka vastaa tutkittavan säännöksen tarkoitusta, sillä siinä säädetään, että "mainittu korvaus jaetaan asianomaisten esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien kesken. Siltä osin kuin esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien välillä ei ole asiasta sopimusta, jäsenvaltiot voivat päättää niistä perusteista, joiden mukaan mainittu korvaus näiden kesken jaetaan".

67. Tämän perusteella on tutkittava, voidaanko vastaus tutkittavana olevaan kysymykseen sitä vastoin saada tarkastelemalla korvauksen kohtuullisuutta koskevaa vaatimusta.

68. Muistutan tässä yhteydessä heti siitä, että kuten asiassa SENA antamassani ratkaisuehdotuksessa ehdotin [11] ja kuten yhteisöjen tuomioistuin kyseisessä asiassa antamassaan tuomiossa vahvisti, käsite "kohtuullinen korvaus" on yhteisön käsite, kun otetaan huomioon, että sitä käytetään direktiivissä, jossa ei ole mainitun käsitteen tulkinnan osalta suoraa eikä välillistä viittausta kansallisiin oikeusjärjestyksiin. Tällaisissa tapauksissa sitä on siten tulkittava yhteisössä "itsenäisesti ja yhtenäisesti, mikä on tehtävä ottamalla huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisen säännöstön tavoitteet". [12]

69. Nyt tutkittavan käsitteen kannalta direktiivissä ei kuitenkaan anneta täsmällistä määritelmää, minkä lisäksi siinä ei myöskään anneta tätä koskevia suoria eikä epäsuoria tietoja. On siis pääteltävä, että siinä on haluttu jättää kansallisille oikeusjärjestyksille laaja harkintavalta, koska on oletettavasti katsottu, että pidemmälle menevä yhdenmukaistaminen ei ole tällä alalla tarpeen eikä asianmukaista. [13] On siis jäsenvaltioiden ja

11 — Asia C-245/00, SENA, ratkaisuehdotus 26.9.2002, tuomio 6.2.2003 (Kok. 2003, s. I-1251).

12 — Ks. em. asiassa SENA annetun tuomion 23 kohta ja samassa asiassa antamani ratkaisuehdotuksen 32 kohta.

13 — Em. asiassa SENA annetun tuomion 34 ja 37 kohta.

kansallisten tuomioistuinten tehtävänä määrittää asianmukaisimmat perusteet tämän yhteisön käsitteen noudattamisen varmistamiseksi.

70. Niille tässä yhteydessä annettu vapaus ei ole kuitenkaan rajaton, vaan sitä käytetään aina yhteisön oikeuden käsitettä sovellettaessa ja siten yhteisön toimielinten ja erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen valvonnassa direktiivissä säädetyin ja yleisemmin perustamissopimuksen periaatteissa ja järjestelmässä määrätyin edellytyksin ja niissä asetuissa rajoissa. [14]

71. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt asiassa SENA antamassaan tuomiossa, koska "sitä, onko tämä korvaus, joka on vastike kaupallisen äänitteen käytöstä — — , kohtuullinen, on arvioitava erityisesti ottaen huomioon tämän käytön arvo taloudellisessa toiminnassa". [15] Lisäksi jäsenvaltioiden on sovellettava tätä direktiiviä siten, että se "mahdollistaa asianmukaisen tasapainon saavuttamisen niiden intressien välillä, jotka toisaalta esittävillä taiteilijoilla ja tuottajilla on korvauksen saamiseen tietyn äänitteen yleisradioimisesta ja toisaalta kolmansilla on siihen, että tätä äänitettä voidaan yleisradioida *kohtuullisin ehdoin*". [16]

72. Vaikuttaa siltä, että nyt käsiteltävään asiaan liittyvissä olosuhteissa, joissa sovelletaan molempien jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, ilman että yhteisön oikeudessa säädettäisiin näiden välillä sellaisesta yhteensovittamisesta, jolla kyettäisiin välttämään maksun kaksinkertainen periminen, korvauksen "kohtuullisuus" on varmistettava myös tältä kannalta eli menetellen siten, että yritys ei maksa äänitteen lähettämisestä kaiken kaikkiaan määrää, joka ylittää tämän äänitteen käytön arvon taloudellisessa toiminnassa. Kuten komissio huomauttaa, muussa tapauksessa radiolähetystoiminta ei tapahtuisi "kohtuullisin ehdoin".

73. Vaikka pitää siis paikkansa, että asianomaisten jäsenvaltioiden tehtävänä on määritellä tähän tilanteeseen sovellettava lainsäädäntö, asia on kuitenkin myös niin, että niiden on joka tapauksessa taattava, että "kohtuullisena" korvauksena suoritettavassa kokonaismäärässä otetaan asianmukaisesti huomioon äänitteen käytön todellinen taloudellinen arvo asianomaisilla alueilla ja erityisesti tässä tapauksessa kussakin niissä asuvan todellisen ja potentiaalisen yleisön laajuus.

74. Tämän perusteen soveltaminen saattaa siis merkitä myös sitä, että tarvittaessa jokainen jäsenvaltio voi vaatia ainoastaan niitä korvauksia, jotka koskevat äänitteen lähettämistä sen omalla alueella. Katson

14 — Ks. em. asiassa SENA antamani ratkaisuehdotuksen 38 ja 40 kohta ja samassa asiassa annetun tuomion 38 kohta.

15 — Em. asiassa SENA annetun tuomion 37 kohta.

16 — Em. asiassa SENA annetun tuomion 46 kohta (kursivointi tässä).

kuitenkin, että koska direktiivissä ei mennä niin pitkälle, että siinä säädettäisiin korvauksen jakamista koskevasta mekanismista, tätä seurausta ei voida pitää automaattisena, vaan se voi perustua edellä mainittuun periaatteelliseen arviointiin.

75. Edellä esitetyn perusteella ehdotan siis, että toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastattaisiin siten, että kun äänitteen lähettämiseen sovelletaan kahden jäsenvaltion lainsäädäntöä, esittäville taiteilijoille ja tuottajille suoritettava palkkio on direktiivin 92/100 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla "kohtuullinen", mikäli sen kokonaismäärässä otetaan asianmukaisesti huomioon äänitteen käytön todellinen taloudellinen arvo asianomaisissa jäsenvaltioissa ja erityisesti kussakin niissä asuvan todellisen ja potentiaalisen yleisön laajuus.

V Ratkaisuehdotus

76. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi Ranskan Cour de cassationin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Koska tapauksissa, joissa osa yleisöstä vastaanottaa jossakin jäsenvaltiossa tehtyjä radio-ohjelmia sellaisen signaalin välityksellä, joka on lähetetty ensin satelliittiin ja sitten satelliitista toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan maanpäälliseen lähettimeen, joka puolestaan välittää kyseiset ohjelmat pitkillä aalloilla

ensin mainittuun valtioon, kyseessä ei ole tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27 päivänä syyskuuta 1993 annetussa neuvoston direktiivissä 93/83/ETY tarkoitettu "satelliittivälitys yleisölle", yhteisön oikeus ei ole esteenä sille, että äänitteistä, jotka lähetetään jäsenvaltiosta, jossa maanpäällinen lähetin sijaitsee, esittäville taiteilijoille ja käytettävien äänitteiden tuottajille suoritettava vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19 päivänä marraskuuta 1992 annetussa neuvoston direktiivissä 92/100/ETY säädetty kohtuullinen kertakorvaus määritetään tämän jäsenvaltion lain perusteella.

2) Kun äänitteen lähettämiseen sovelletaan kahden jäsenvaltion asiaa koskevaa lainsäädäntöä, esittäville taiteilijoille ja tuottajille suoritettava palkkio on edellä mainitun 19.11.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla "kohtuullinen", mikäli sen kokonaismäärässä otetaan asianmukaisesti huomioon äänitteen käytön todellinen taloudellinen arvo asianomaisissa jäsenvaltioissa ja erityisesti kussakin niissä asuvan todellisen ja potentiaalisen yleisön laajuus.